

**Základní škola a Mateřská škola Nenkovice, okres Hodonín,
příspěvková organizace**

696 37 Nenkovice 222, pošta Želetice

Minimální preventivní program školy

Školní rok 2023/2024

Školní metodik prevence	Mgr. Pavel Vala
Telefon	725 416 634
E-mail	vala@nenkovice.cz
Konzultační hodiny	pondělí 13:00 – 13:45

Úvod – nastínění zásad programu

Minimální preventivní program školy vychází z Metodického pokynu školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a mládeže č. j. 20 006/2007-51 a ostatních níže uvedených právních předpisů. Jedná se o komplexní systémový prvek v realizaci preventivních aktivit, program je nejméně jednou ročně vyhodnocován, sleduje se účinnost, průběh, měří se efektivita jednotlivých aktivit.

Specifika a charakteristika školy

Základní škola a Mateřská škola Nenkovice sdružuje žáky z obcí Nenkovice, Želetice a Stavěšice. Do školy dojíždějí také žáci ze sousedních Strážovic. Výjimečně navštěvují naši školu žáci z Kyjova. Počtem žáků okolo 100 se řadíme mezi malé školy. Stravování je pro všechny žáky zajištěno přímo v areálu. V budově školy se nachází tělocvična s podiem. V hodinách tělesné výchovy využíváme hřiště místní tělovýchovné jednoty. Paní učitelka Martina Lišková vede školní žákovský parlament, jehož členy jsou žáci od třetího do devátého ročníku. Na obou stupních mohou žáci v odpoledních hodinách navštěvovat zájmové kroužky. Na chodbě na přístupném místě je instalována schránka důvěry, do které se žáci svěřují s nejrůznějšími problémy. Děti cizinců a děti s jinou národností na naší škole nevyučujeme. Ve škole pracují celkem dva asistenti pedagoga. Naše škola vychází vstříc žákům se speciálními vzdělávacími potřebami. K 1. 9. 2023 škola eviduje 10 žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, z nichž je osm žáků individuálně integrovaných.

Spolupráce s ostatními organizacemi

- Policie ČR a Městská policie Kyjov - akce pro žáky prvního stupně, spolupráce při vyšetřování trestné činnosti
- PPP Kyjov, Hodonín, Brno
- SPC - pedagogická vyšetření žáků s problémem, konzultace s pedagogy, výchovným poradcem
- OSPOD Kyjov - řešení záškoláctví, zanedbávání povinné rodičovské péče
- Děťští a odborní lékaři
- Úřad práce Hodonín - volba povolání

Aktivity během školního roku

Ve školním roce 2022/2023 se žáci zapojili do nejrůznějších průzkumných dotazníků. V jednotlivých ročnících byly zjišťovány vztahy ve třídách, šikanování na naší škole, zkušenosti s návykovými látkami a zkušenosti s hraním hazardních her.

Škola využila nabídky preventivních programů neziskové organizace Krok Kyjov s názvem Klipper a uspořádala přednášky, které se zaměřují na prevenci rizikového chování běžné populace dětí a mládeže bez rozdělování méně či více rizikové skupiny. Interaktivní formou pracuje s tématy osobnostního a sociálního rozvoje, jako jsou postoje, hodnoty, sebeúcta, sexualita, zdravé vztahy apod.

Ve školním roce 2023/2024 plánujeme další spolupráci se sdružením Krok Kyjov, rádi bychom využili z široké nabídky preventivních programů, které jsou určeny žákům prvního i druhého stupně.

Žáci nemohli navštěvovat 8 zájmových kroužků vedených pedagogickými pracovníky školy.

Nabídka kroužků v letošním roce bude aktualizována (nástěnky ve třídách a na chodbách, webové stránky školy).

Žáci se specifickými vývojovými poruchami učení jsou zařazeni do ambulantní péče ve spolupráci s PPP Hodonín.

Škola též vytváří individuální vzdělávací programy pro všechny žáky integrované.

Minimální preventivní program byl vypracován na základě těchto závazných dokumentů:

- Metodické doporučení k prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, MŠMT č.j. 21291/2010-28
- Vyhláška MŠMT č. 72/2005 Sb. v platném znění o poskytování poradenských služeb ve školských zařízeních
- Metodický pokyn ministra školství mládeže a tělovýchovy k řešení šikanování ve školách a školských zařízeních č.j. 22294/2013-1
- Koncepce prevence zneužívání návykových látek a dalších sociálně patologických jevů u dětí a mládeže v působnosti rezortu MŠMT ČR

Zaměření minimálního preventivního programu

Problematika rizikového chování u dětí je celospolečenským problémem. Zneužívání drog a jiné sociálně negativní jevy se dotýkají dětí, které navštěvují základní školu. V poslední době se objevují další rizikové jevy, například kyberšikana.

Minimální preventivní program je zaměřen na všechny žáky 1. - 9. ročníku základní školy, se zvláštním přihlédnutím k dětem ze sociálně slabšího a málo podnětného prostředí a k dětem s poruchami učení a chování. Nejohroženější skupinou jsou žáci ve věku 12 až 15 let.

Do systému prevence jsou zapojeni všichni rodiče. Individuální pozornost je věnována rodičům žáků, u kterých byl zjištěn výskyt návykových látek, konzumace alkoholu a kouření.

Pedagogičtí pracovníci se zapojí do vzdělávání v oblasti prevence sociálně patologických jevů a zdravého životního stylu. Využijí k tomu nabídky Pedagogického střediska v Hodoníně a dalších institucí, které toto vzdělávání organizují. Informace a zkušenosti si budou navzájem předávat na pedagogických radách. Pedagogové i ostatní zaměstnanci školy budou věnovat zvýšenou pozornost všestrannému rozvoji osobnosti žáků s problémovým vývojem a rizikovým chováním a budou sledovat projevy zneužívání návykových látek a ostatní sociálně patologické jevy, jako je šikana, vandalismus, rasismus, intolerance, kriminalita apod.

Vymezení cíle

Cílem našeho preventivního programu je spolu s rodiči formovat osobnost žáka, která je s ohledem na svůj věk schopná se orientovat v dané problematice, cení si svého zdraví, umí rozumně nakládat se svým volným časem a má osvojené základní sociální dovednosti. Preventivní plán Základní školy a Mateřské školy v Nenkovicích obsahuje základní strategii a zásad, kterými se řídíme při výchově a vzdělávání žáků. V průběhu každého školního roku monitorujeme situaci ve škole, všímáme si aktuálních problémů a vycházíme z předešlých pozitivních zkušeností. Všichni učitelé naší školy se shodnou na tom, že primární prevence je především týmová práce, na které se podílejí všichni pedagogičtí i nepedagogičtí pracovníci naší školy. Každý výchovný problém vždy řešíme individuálně, hledáme jeho příčinu, snažíme se ji odkrýt, řešit ji rychle a pohotově. Jsme si dobře vědomi toho, že pro úspěch naší práce je zcela zásadní zdravé klima školy. Je nutné děti učit správnému chování a laskavým mezilidským vztahům. Jen pak lze žít v prostředí důvěry.

V letošním školním roce 2023/2024 navážeme na již zaběhlé a osvědčené programy, ale chceme také dětem poskytnout akce nové, takové, které vycházejí z aktuální potřeby, aby odpovídaly dětem právě na to, co prožívají a co se jich dotýká. Budeme preferovat následující témata:

- Náznaky agresivity a nesnášenlivosti

- Vulgární vyjadřování a slovní agresivita
- Jak se nestát obětí sociálních sítí
- Vzdělávání školních metodiků
- Zlepšit klima tříd a školy
- Prevence šikany, záškoláctví, zneužívání návykových látek
- Rozvoj a podpora sociálních kompetencí
- Intenzivnější využívání externích služeb – Policie ČR, PPP, SPC
- Zapojit rodiče do školních i mimoškolních akcí
- Zapojit žáky do tvorby životního prostředí školy – třídění odpadu, sběr papíru
- Více zapojit žáky do školních a mimoškolních aktivit
- Snížit procento nežádoucích jevů ve škole, zaměřit se na záškoláctví a šikanu

Vnitřní a vnější zdroje školy

Vnitřní zdroje: Celý výchovně vzdělávací proces probíhá v jedné budově, nemáme žádné detašované učebny. Do školy dojíždějí žáci ze tří sousedních obcí (Strážovice, Želetice a Stavěšice). **Riziková prostředí** ve škole jsou WC, půdní prostor, lesní porost za školou, suterén hlavního vchodu. Součástí školního řádu je bodové hodnocení za jednotlivé přestupky, které má vliv na celkovou klasifikaci chování žáka. Máme zřízení schránku důvěry, které se mohou žáci (i anonymně) svěřit. Všichni třídní učitelé jsou poučeni, že pokud se setkají i se sebemenším výskytem patologických jevů, ihned je ohlásí školnímu metodikovi prevence. Každá taková situace se neprodleně řeší. Z každého řešení je pořízen písemný zápis.

Vnější zdroje: Pro radu se lze obrátit na **Dětské krizové centrum**-Linka důvěry Hodonín (tel. 518 341 111), na **Linku bezpečí** (tel. 116 111), na kurátora pro děti a mládež pro oblast Kyjovska paní Presovou (tel. 518 697 485).

Personální zajištění prevence

Na realizaci minimálního preventivního programu školy se podílejí všichni zaměstnanci školy.

Ředitel školy PaedDr. Roman Liebiger odpovídá za realizaci minimálního preventivního programu, je součástí školního poradenského pracoviště, jedná s rodiči žáků.

Metodik prevence Mgr. Pavel Vala sestavuje PP a další plány pro preventivní aktivity ve škole, spolupracuje s vedením školy, výchovným poradcem, třídními učiteli, ostatními pracovníky školy, PPP.

- Mapuje výskyt sociálně patologických jevů ve škole
- Řeší a eviduje sociálně patologické jevy ve škole
- Zajišťuje preventivní aktivity a programy prevence pro žáky
- Poskytuje materiály a informace všem učitelům k dané problematice

Výchovná poradkyně Mgr. Radka Seďová

- Eviduje děti s SPU, integrované žáky
- Pomáhá při tvorbě individuálních vzdělávacích plánů
- Spolupracuje s PPP

Třídní učitel žáka mapuje vztahy žáků v třídním kolektivu, je manažerem třídního dění a preventivních aktivit.

Školní poradenské pracoviště pro řešení patologických jevů ve škole tvoří PaedDr. Roman Liebiger - ředitel školy, Mgr. Pavel Vala - školní metodik prevence, Mgr. Radka Seďová - výchovný poradce, Mgr. Martina Lišková – speciální pedagog a příslušný třídní učitel.

Školní poradenské pracoviště:

- Šetří sociálně patologické jevy žáků, dodržuje postupy platné pro naši školu
- Řeší situaci s třídním kolektivem
- Jedná s rodiči žáků
- Jedná s Policií ČR, PPP, odborem sociální péče o dítě, psychologem, dětskou lékařkou

Analýza výchozí situace

Analýza výchozí situace slouží ke zjištění aktuálního stavu a k vytyčení cílů primární prevence. Abychom mohli zjistit náš současný stav výskytu sociálně patologických jevů na naší škole, zkoumali jsme názory členů školního žákovského parlamentu, třídních učitelů, podněty ze schránky důvěry, ohlasy rodičů a postřehy vyučujících VOZ.

Kladné stránky naší školy:

- Vzhledem k naší poloze a skutečnosti, že jsme malou vesnickou školou, převážná většina žáků drogy odsuzuje a nemá s nimi žádné zkušenosti.
- Žáci se seznamují s působení a vlivem drog na organismus prostřednictvím DVD programů v hodinách VOZ.
- Na škole pracuje 8 zájmových kroužků. Snažíme se jimi smysluplně vyplnit volný čas dětí.

Naše rezervy:

- Byly řešeny pouze ojedinělé případy šikany. O všech jednáních byli informováni rodiče. Včasným zásahem jsme předešli tomu, aby se jednotlivé případy šikany dále rozvíjely.
- Výskytu a nejčastějším formám šikany chceme předcházet, proto se v tomto školním roce na tuto problematiku více zaměříme.

Z analýzy pro nás vyplývají tři nejdůležitější úkoly

- Pokračovat ve všech aktivitách, které se nám osvědčily
- Kvalitněji a účelněji využívat metody osobnostní a sociální výchovy
- Prohloubit a zkvalitnit spolupráci s rodiči žáků, hlavně na druhém stupni

Aktivity podporující prevenci

- Akce zaměřené na zvýšení právního vědomí - spolupráce s Policií ČR
- Zaměření pozornosti na projekty prevence drogových závislostí, konzumace alkoholu, vandalismu, rasismu, násilí
- Výchova k odpovědnosti za zdraví své i ostatních
- Využívat schránku důvěry
- Stanovení přesných pravidel, důsledné dodržování školního řádu, pravidelná a důsledná kontrola ze strany všech vyučujících
- Zápisy do deníku v TK - i skutečností týkajících se chování a jejich pravidelné vyhodnocování

- Vyzvedávat i dílčí úspěchy slabších žáků, kteří se mohou stát terčem šikany
- Navození dobré a vstřícné atmosféry mezi rodiči a pedagogy, jejich získání pro spolupráci
- Včasné informování obou stran v případě zjištění jakýchkoli známek šikany, a to prostřednictvím ŽK, emailu, telefonu či osobní návštěvy

Zvýšení vnímavosti vůči změnám v třídním kolektivu a vůči signálům šikany:

- Soustavně sledovat děti při práci a provádět pedagogickou diagnostiku
- Při skupinové práci pozorovat vztahy mezi žáky
- Vyzvedávat příklady slušného chování a vzájemné pomoci, motivovat ostatní, aby se takové chování stalo normou
- Včas vnímat a řešit přímé i nepřímé znaky šikany

Prevence ve výuce

- Zaměstnávat žáky úkoly a důsledně kontrolovat jejich plnění
- Nepřipustit zahálku, která se může stát počátkem nevhodného chování či šikany
- Nedovolit zesměšňování jedinců
- Do vyučování zahrnovat vhodná témata ve všech předmětech (Úmluva o právech dítěte, ochrana lidských práv, právo a povinnost, tolerance a netolerance, člověk jako osobnost, komunikace mezi lidmi, respektování osobní individuality, vytváření právního vědomí, práce se školním řádem.

Primární prevence

- Spolupráce s třídními učiteli
- Absolvování vzdělávacích programů pro učitele
- Vysledování a řešení podezření na šikanu
- Pomoc ohroženým žákům

Sekundární prevence

- Kontaktování odborníků na řešení pokročilejší šikany

Řízení a realizace preventivních aktivit

Za realizaci minimálního preventivního programu zodpovídá koordinátor prevence, který koordinuje práci jednotlivých učitelů. Školní koordinátor se podílí na analýze současného stavu a zároveň na řešení jednotlivých problémů. O průběhu naplňování preventivního programu informuje vedení školy a spolu s ním pravidelně vyhodnocuje aktuální situaci ve škole. Spolupracuje s výchovným poradcem školy.

Primární prevence v rámci jednotlivých předmětů – 1. stupeň

Primární prevenci na 1. stupni má na starosti především třídní učitel. S jednotlivými tématy se děti seznamují především v prvouce, přírodovědě a vlastivědě. Při výuce učitel využívá různé metody, např. výklad, předávání informací, samostatnou práci, práci ve skupině. Navozuje příznivé psychosociální klima ve třídě, usiluje o všestranný rozvoj osobnosti žáka, spolupracuje s rodiči, upevňuje základní návyky žáků v rámci hygieny, životosprávy, sdělení základních informací z oblasti prevence experimentování s alkoholem a cigaretami. Pokládá základy etické a právní výchovy, snaží se včas odhalovat specifické poruchy učení i jiných postižení, soustředí se na včasné diagnostikování sociálně patologických jevů v třídním kolektivu.

Primární prevence v rámci jednotlivých předmětů – 2. stupeň

S tématy z oblasti prevence se pracuje v předmětech výchova k občanství, výchova ke zdraví, přírodopis, chemie, dějepis, český jazyk a literatura. K práci s tématy lze využít metod výkladu, samostatné práce, práce ve skupině, práce s médii, hraní scének, besed a přednášek. Druhý stupeň představuje větší prostor pro působení učitele v oblasti tvorby příznivějšího sociálního klimatu. Včasná diagnostika a intervence, spolupráce s odborníky je velmi důležitá. Je nutné se věnovat problematickým skupinám žáků nebo problematickým jednotlivcům. Důraz je třeba klást na prevenci šikany. V rámci prevence kouření a pití alkoholu je nutné žákům poskytnout co největší množství informací. Žák druhého stupně se učí zodpovídat za své zdraví i zdraví ostatních, učí se vytvářet eticky hodnotné postoje a způsoby chování. K navozování příznivého společenského klimatu ve třídě slouží také organizování výletů, exkurzí, lyžařského výcvikového kurzu atd. Žáci jsou také vedeni v rámci jednotlivých předmětů k ekologicky uvědomělému smýšlení. Dozvědí se o možnostech pomoci – kam se obrátit a jak postupovat v případě, že se právě závislost na návykových látkách stala součástí jejich života, jak se bránit různým formám násilí. Naučí se orientovat v základních právních normách, získají základní právní povědomí. Žáci 8. a 9. tříd získávají základní vědomosti o významu sexuálního života a možných rizicích.

Minimální preventivní program obohacují volnočasové aktivity, kroužky, sportovní činnosti a soutěže, výlety, exkurze, lyžařské výcvikové kurzy atd.

Minimální preventivní program je přístupný na webových stránkách naší školy, mohou se s ním seznámit rodiče i veřejnost. Je to otevřený program, který mohou rodiče i veřejnost připomínkovat a obohatit novými nápady.

Informovanost pedagogických pracovníků

S minimálním preventivním programem jsou seznámeni všichni pedagogičtí pracovníci.

Aktivity pro žáky ve výuce

1.- 2. ročník

Každodenním přístupem k žákům zvládat:

- zažití pravidel mezi žáky a učiteli a to provozních i pravidel soužití
- individuální odlišnosti dětí mezi sebou a přijímání těchto jevů
- zlepšování zdravého sebevědomí žáků, zkoumání a uvědomování si vlastní osobnosti
- nácvik vzájemné úcty, sebeúcty a důvěry
- rozvoj schopnosti klást otázky a umění vyjádřit svůj názor

V rámci hodin Prv, Čj, Vv, Pč, Tv po celý rok vhodně vkládat témata :

- výchova ke zdraví
- duševní hygiena
- zdravá výživa

Pohybové aktivity využívat i mimo hodiny TV.

Vést žáky k aktivnímu využívání volného času tj. propagovat kroužky školní i mimoškolní.

3. - 5. ročník

Každodenním přístupem prohlubovat u žáků dovednosti:

- schopnost pracovat v kolektivu
- umění vzájemně si pomáhat
- uvědomovat si, co tělu prospívá
- naučit se vhodně trávit volný čas
- uvědomit si důsledky nesprávného chování a jednání

V rámci hodin Prv, Pč, VI, Čj, Vv, Pč, Tv po celý rok vhodně vkládat témata:

- zdraví jako základní lidská hodnota
- zdravý životní styl=denní režim -zdravotní a sociální rizika návykových látek
- znalost zákonů týkajících se omezování kouření, alkoholu a užívání drog a návykových látek
- komunikace se službami poskytující poradenskou činnost
- mezilidské vztahy
- problematika šikany, zastrašování, záškoláctví a jeho důsledky
- aktivní využití volného času

6. - 7. ročník

Každodenním přístupem:

- vytvářet vztah důvěry mezi žáky a učiteli
- navozovat ovzduší vzájemné spolupráce, tolerance a pomoci v různých situacích
- motivovat k aktivnímu zapojení do školních i mimoškolních aktivit
- vést žáky k uvědomění si důsledků nesprávného i správného chování a jednání
- informovat o postojích společnosti k společensky nežádoucím jevům

V rámci hodin VOZ, Čj, Př, Tv, Z, Pč, Vv, i dalších po celý rok vhodně vkládat témata:

- zdravý životní styl, harmonické mezilidské vztahy, vzájemná tolerance a komunikace
- práce ve skupině, odpovědnost za svěřené úkoly
- lidská práva a sociálně právní ochrana dětí
- činnost důležitých orgánů právní ochrany občanů
- uvědomění si právní odpovědnosti za protiprávní činy
- komunikace se specializovanými službami
- aktivní zapojení ve školních i mimoškolních aktivitách, využití volného času

8. - 9. ročník

Každodenním přístupem vést k:

- upevňování vztahů v komunitě vrstevníků

- zvládání společenských vztahů
- zvýšení schopností odolávat nebezpečím, krizím, stresu, zátěžovým situacím
- (odmítání alkoholu, drog, nikotinu, nevhodným způsobům chování)
- zapojení do sportovních aktivit a turistických činností
- informace o právních aspektech sociálně patologických jevů a postojích společnosti k společensky nežádoucím jevům

V rámci hodin VOZ, Čj, Př, Tv, Z, PČ, Vv, Vp i dalších po celý rok vhodně vkládat témata:

- uvědomění si protiprávního jednání a právní odpovědnosti za protiprávní činy
- komunikace se specializovanými službami (linky důvěry, krizová centra)
- rizika zneužívání drog, orientace v trestně právní problematice návykových látek (znalosti, kde hledat pomoc)
- problematika šikany, týrání, sexuální zneužívání (způsoby řešení neshod se spolužáky)
- zdravý životní styl - zdraví - konkrétní postoje a chování
- pozitivní vliv aktivního pohybu, relaxace
- vhodné a nevhodné zdravotní návyky
- aktivní zapojení do školních i mimoškolních aktivit

Metody práce

V rámci výuky budou kromě tradičních metod využívány také další metody, které se osvědčily.

Příklady používaných metod:

- samostatné práce (výtvarné práce, slohové práce na dané téma, prezentace, informace z tisku, projekty ...)
- přednášky, besedy s učitelem, pozvanými odborníky
- aktivní sociální učení
- diskuse, vyjadřování a obhajování vlastního názoru
- hry zaměřené na sebepoznání

- skupinová práce ve třídě
- nácvik verbální a neverbální komunikace
- vytvoření vlastních pravidel žáků pro soužití ve třídě
- vytvoření důvěry mezi žáky a učiteli
- pěstování právního vědomí
- umožnit žákům zažít úspěch, radost, vítězství

Další aktivity školy

Učitelé a žáci byli seznámeni s minimálním preventivním programem a postupem při řešení vyskytujících se sociálně patologických jevů ve škole. Byli seznámeni i s dokumentem Školní program proti šikanování v souladu se směrnicí MŠMT. Vytisknuté směrnice jsou k dispozici ve sborovně.

Ve škole funguje schránka důvěry, do níž mohou žáci dávat své připomínky. Žáci vědí, že do schránky má přístup ředitel školy, který s nimi bude ve spolupráci se školním metodikem prevence o jejich problémech diskutovat.

Ve vestibulu školy je umístěna nástěnka, na které zveřejňuje žákovský parlament to, co bylo na jeho pravidelných schůzkách projednáváno. Máme pevně stanoveny konzultační hodiny, žáci jsou zvyklí řešit své problémy s třídním učitelem, s metodikem prevence a výchovným poradcem v případě potřeby v kteroukoliv dobu.

O veškerém dění ve škole informují školní webové stránky.

Aktivity pro rodiče a veřejnost

- seznámení s programem na třídních schůzkách
- nabídka propagačních materiálů o drogách
- osvětlit rodičům postupy při diagnostikování nežádoucích jevů
- poučit, jak poznám, že moje dítě alkohol nebo drogy bere
- doporučení rodičům, jejichž dítě má problémy s návykovými látkami
- fenomén šikana
- seznámení rodičů s postupem školy v případě problémů žáků s drogami

- na schůzkách hovořit o nebezpečí drog zejména u starších žáků, kterým rodiče povolují účast na diskotékách

Ke zjištění aktuálního stavu sociálně negativních jevů, ve škole jsou využívány dotazníkové práce učitele VOZ, připomínky dětí, schránka důvěry, hodiny předmětů výchovného charakteru. Zjišťování je průběžné.

Volnočasové aktivity ve škole, nabízené školou

Škola realizuje jednorázové či pravidelné volnočasové aktivity zaměřené na smysluplné využívání volného času, včetně cílené prevence.

Nabízíme:

- přístup na internet v době, kdy žáci čekají na odpolední vyučování
- sportovní kroužek
- umělecký kroužek keramický, dramatický
- školní exkurze s ekologickou tematikou (návštěva ekodvora),
- Sportovní soutěže (Mc Donald Cup, vybíjená, fotbal, vánoční florbal)
- Tradiční besídky připravované dětmi a učiteli pro rodiče (Den matek, školní akademie)
- Zájezdy učitelů s dětmi do divadla v Brně a ve Zlíně
- Sportovní dny (vybíjená a kopaná ZŠ Archlebov, ZŠ Ježov)
- Kulturní pořady (dětský karneval, vystoupení Divadla pro školy, besedy o cestování)

Řešení přestupků

Školní řád zakazuje žákům školy používání návykových látek ve škole. Školní řád vymezuje dále i pravidla chování ve škole i zacházení se školním zařízením. Žáci jsou se školním řádem seznámeni vždy na začátku školního roku. Pro rodiče máme školní řád zveřejněný na webových stránkách školy. Rodiče potvrdí, že jsou s jeho obsahem seznámeni.

Škola má vypracovaný postup pro řešení šikany, při výskytu návykových látek, záškoláctví, krádeží a vandalismu. V případě, že se ve škole vyskytnou žáci, kteří jsou podezřelí ze

zneužívání návykových látek nebo jiných nežádoucích jevů, je přistoupeno k následujícím opatřením:

- Individuální pohovor se žákem, podle zjištěných informací následuje spolupráce s rodinou
- Šetření přestupku preventivním týmem, zvolení trestu
- Při nezájmu rodičů uvědomění sociálního odboru, oddělení péče o dítě
- V případě závažných přestupků oznámení věci policii, sociálnímu odboru
- Další postupy školy: vedení sešitu přestupků v souvislosti s užíváním návykových látek, šikany, záškoláctví
- Následná péče o provinilé žáky, případně jejich oběti

Závěr

Minimální preventivní program je součástí výchovy a vzdělávání žáků po celou dobu povinné školní docházky. Účastní se ho učitelé, žáci a rodiče. Rádi bychom zintenzívnili spolupráci s odbornými pracovišti zabývajícími se problematikou prevence kriminality výchovy a vzdělávání mládeže. Efektivitu PP je možno mnohdy zjistit až žáci opustí školu a dokážou, že se umí uplatnit v konkurenční společnosti. Je velice těžké měřit efekt našeho preventivního působení bez pozdějších informací o žácích. Naší snahou a přáním je co nejvíce žáků vybavit schopností, vůlí a rozumovými předpoklady ubránit se bezohledným negativním psychologickým vlivům a nátlakům nejrůznějších part i jednotlivců, všem návykovým látkám a rizikovému chování v celém spektru.

Prevence sociálně patologických jevů

Prevence je zaměřena především na následující jevy: šikanování, záškoláctví, krádeže, vandalismus, výskyt a užívání alkoholu, tabákových výrobků, omamných a psychotropních látek. Škola má stanovený postup pro řešení uvedených jevů. Postup je zpracovaný podle směrnice MŠMT č.j. 21291/2010-28.

Oblast prevence užívání návykových látek

Všem osobám je v prostorách školy zakázáno užívat návykové látky, ve škole s nimi manipulovat.

Používání omamných a psychotropních látek osobami mladšími 18 let je v České republice považováno za nebezpečné chování. Každý, kdo se ho dopouští, má nárok na pomoc orgánů

sociálně-právní ochrany dětí. V případě, kdy se škola o takovém chování dozví, bude tuto skutečnost hlásit zákonnému zástupci žáka.

Škola je povinna oznámit orgánu sociálně-právní ochrany dětí skutečnosti, které nasvědčují tomu, že žák požívá návykové látky.

Distribuce podle § 187 trestního zákona a šíření omamných a psychotropních látek dle § 188 trestního zákona je v ČR zakázána a takové jednání je trestným činem nebo proviněním. Škola je povinna v takovém případě tento trestný čin přerušit a učinit tak v každém případě včasným oznámením věci policejnímu orgánu.

V případě výskytu látky, u níž je podezření, že se jedná o omamnou látku a psychotropní látku v prostorách školy, nebo v případě přechovávání takové látky žákem, bude škola postupovat podle předchozího odstavce.

Hodnocení minimálního preventivního programu - školní rok 2022/2023

MPP měl v minulém školním roce tyto hlavní úkoly. Zvýšit informovanost žáků v oblastech jako jsou drogy, kouření, kriminalita mládeže, zdravý životní styl. Dalším úkolem bylo pomáhat učitelům stmelovat a utužovat kolektivy žáků, posilovat přátelství, vzájemnou pomoc a spolupráci mezi žáky a předcházet tak ponižování, šikaně a jiným nežádoucím jevům. Dětem jsme se snažili nabídnout širokou paletu kroužků a vyplnit tak smysluplně a zajímavě jejich volný čas. Žáky vedeme ke správnému sebehodnocení, zvládnutí stresu, ke schopnostem řešit problémy bez pomoci návykových látek. A v neposlední řadě jsme chtěli i nadále reagovat a pracovat s problémy, které se vyskytly v předchozím školním roce.

MPP byl realizován v průběhu celého školního roku, stejně tak v průběhu celého školního roku byly získávány podklady pro jeho vyhodnocení.

Aktivity během školního roku

Žáci mohli navštěvovat 8 zájmových kroužků vedených pedagogickými pracovníky školy.

V tematických plánech prvního i druhého stupně byla i nadále zařazena témata z problémových oblastí (šikana, drogová problematika, kouření, alkohol, ochrana zdraví, první pomoc,....). Vyučující, poté co se seznámili s metodickými pokyny MŠMT k primární prevenci rizikového chování u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, předávali žákům základní informace. Problematice se věnovala větší pozornost ve výuce především na druhém stupni. Na prvním i druhém stupni se také velmi osvědčilo mapování výskytu šikany formou dotazníků.

Problematika rizikového chování byla řešena různými formami a metodami práce převážně v předmětech prvouka, čtení, tělesná výchova, výtvarná výchova a také v třídnických hodinách. K probíraným tématům patřilo především: vztahy ve třídě, šikana, styk s cizími lidmi, rasismus, drogy, terorismus, krádeže, vandalismus, ochrana zdraví, chování k postiženým lidem.

Škola využila nabídky preventivních programů neziskové organizace Krok Kyjov s názvem Klipper a uspořádala přednášky na téma „KAMARÁD – přátelství, vztahy, pozitivní vlastnosti“, pro II. (2. a 3. ročník), pro III. třídu (4. a 5. ročník) „JAK CHRÁNIT SÁM SEBE – nebezpečné, krizové a rizikové situace, jak s nimi zacházet, podpora správného rozhodování“, „MOJE MÍSTO VE TŘÍDĚ - podpora zdravého kolektivu, postoje, vzájemná komunikace a tolerance“ (6. a 7. ročník).

V příštím školním roce plánujeme další spolupráci se sdružením KROK KYJOV, rádi bychom využili z široké nabídky preventivních programů: s názvem „PRAVIDLA - pravidla, jak a proč se jimi řídit, slušné chování“, která jsou určena žákům 2. a 3. ročníku, „S BATOHEM DO SVĚTA – co o sobě vím, sebepoznání, vybavení do nového kolektivu“, který je určen žákům 4. a 5. ročníku. „MLUV SE MNOU - MLUVME SPOLU - komunikační dovednosti, postoje k autoritám, oceňování“, který je určen žákům 6. a 7. ročníku, (NE)BEZPEČNÁ LÁSKA – partnerství, zodpovědný přístup k sexuálnímu životu, který je určen žákům 8. a 9. ročníku.

Ve spolupráci s Policií ČR v příštím školním roce plánujeme s nrap. Milanem Jurčou uspořádat přednášku pro osmáky a deváťáky na téma: „ŠIKANA“.

Pro 8. a 9. třídu také plánujeme zajistit přednášku a besedu na téma: „SEXUÁLNÍ MENŠINY“.

Spolupráce s rodiči

Při realizaci MPP má své nezastupitelné místo spolupráce s rodiči. Probíhá na několika úrovních. Rodiče jsou pravidelně informováni o dění ve škole zejména prostřednictvím emailů, žákovských knížek a webových stránek školy. Na třídních schůzkách jsou informováni o prospěchu a chování svých dětí. K vyřešení problémů mají rodiče možnost využít konzultování s metodikem prevence rizikového chování a výchovného poradce, samozřejmě mohou telefonicky nebo osobně kontaktovat všechny pedagogické pracovníky.

Pokud se objevily problémy mezi žáky, snažili se je vyřešit třídní učitelé samostatně, závažnější výchovné problémy jsou řešeny pohovorem s rodiči, třídním učitelem, výchovnou poradkyní, resp. metodikem prevence rizikového chování a s vedením školy. O pohovoru je učiněn zápis, do knihy ŠMP.

Situace ve škole z hlediska výskytu rizikového chování žáků je průběžně sledována po celý školní rok. Učitelé se vždy snažili ve spolupráci s rodiči pomocí různých metod působit na žáky, rozvíjet jejich kamarádské chování a vychovávat je ke zdravému životnímu stylu.

Práce školního poradenského pracoviště

Školní poradenské pracoviště a vedení školy se podílelo společně s ostatními pracovníky na zabezpečování poradenství poskytovaného ve škole, kladlo důraz na vzájemnou informovanost, spolupráci a dodržování etického kodexu školních poradenských pracovníků. Plán práce odrážel specifika školy. Dále pak školní poradenské pracoviště využívalo služeb klinických psychologů, psychiatrů a odborníků ze sektoru sociálně patologických jevů.

Výskyt sociálně patologických jevů ve škole ve školním roce 2022/2023

Z rizikového chování jsme letos zaregistrovali opět jen několik případů vulgárního vyjadřování a agresivity mezi spolužáky, které byly řešeny na místě ústní domluvou nebo kázeňskými opatřeními, nezabývali jsme se záškoláctvím s neomluvenou absencí, nemuseli jsme řešit žádný případ alkoholismu, kouření ani užívání či distribuce drog v prostorách školy nebo na akcích školou pořádaných.

V případě potřeby se při řešení sociálně patologických jevů opíráme o spolupráci s OSPOD MěÚ Kyjov a Policií ČR.

Závěr

Během roku byly řešeny drobné přestupky proti školnímu řádu. V příštím školním roce se budeme komplexně zabývat prevencí užívání běžně dostupných návykových látek, budeme také pokračovat v preventivních aktivitách týkajících se šikanování a drogových závislostí. Dále se budeme snažit prohloubit a zkvalitnit spolupráci s rodiči, a to hlavně na druhém stupni. I nadále se budeme zabývat vztahy ve všech třídách, jelikož víme, že někdy nejsou vztahy mezi spolužáky ideální. O všem budeme informovat rodiče písemně, telefonicky, prostřednictvím třídních schůzek nebo při osobním kontaktu.

Cíle vytyčené MPP se během školního roku 2022/2023 podařilo splnit. Žáci získali řadu vědomostí a dovedností v oblasti patologických jevů a také zdravého životního stylu. Naší prací přispíváme k minimalizaci šikany a pomáháme vytvářet kamarádké vztahy mezi žáky. Ve všech oblastech hodláme pokračovat i v příštím školním roce.

V Nenkovicích 1. 9. 2023

Mgr. Pavel Vala, školní metodik prevence